

REPENSAR EL FUTUR

ALFABET

ambiental

*Jugar amb les lletres,
somiar amb paraules*

www.repensarelfutur.com

A | Abraç Aigua

- Abraç: gest d'envoltar amb els braços, generalment com a salutació o com a senyal d'afecte.
- Aigua: líquid transparent, incolor, inodor i insípid en estat pur, les molècules del qual estan formades per dos àtoms d'hidrogen i un d'oxigen. L'aigua és necessària per a la vida i és el component més abundant de la superfície terrestre.

L'aigua abraça la terra quan plou. També abraça les plantes i els animals, i abraça el teu cos quan se submergeix en un riu, en un llac o a la mar. Quan tu abracess algú que vols, també és un abraç d'aigua, perquè el 70 % del nostre cos està compost d'aigua. Sense aigua, res no podria viure. Nosaltres abracem l'aigua quan li donem el valor que té i quan en fem un ús adequat en utilitzar només la que necessitem en el dia a dia (quan ens llavem les dents, quan ens dutxem...). Quan donem aigua a algú que la necessita, és com si li férem un gran abraç.

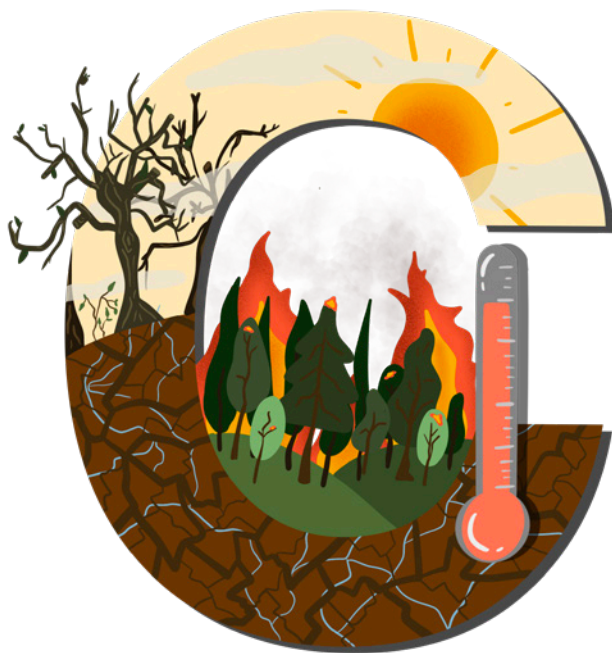
B | Bellesa Biodiversitat

· **Bellesa**: conjunt de qualitats que es perceben per la vista o l'oïda i produeixen un plaer espiritual, intel·lectual o sensorial.

· **Biodiversitat**: quantitat, varietat i variabilitat d'organismes vius. També inclou la diversitat dins de les espècies.

Mira al teu voltant. El paisatge és bell perquè és divers. Ací una mosca, una granota, una papallona; allí una olivera, un om, un vell tronc derrocat per un raig. El nostre poble és bell perquè és divers. Ací la fornera, el fruiter, la xiqueta que va arribar des de tan lluny; allí la nostra casa, el jardí, el gat de la meua veïna. Si aprenem a mirar i a oïr, i a escoltar atentament, comprendrem la bellesa de la biodiversitat que ens envolta. I creixerà, al costat de nosaltres, per a crear un món més bell.

- Creativitat: facultat o capacitat per a crear i produir alguna cosa del no-res.
- Canvi climàtic: variació del clima de la Terra a causa de l'acció de l'ésser humà. Implica la pujada del nivell de la mar, el desgel de les glaceres, la desertificació, nombrosos canvis en els patrons meteorològics i una agudització dels extrems: quan fa calor, fa molta més calor; quan plou, plou molt més; quan hi ha sequera, és més llarga i intensa (climàtica).

Creem o destruïm? Dos paraules en contradicció constant. La definició de *canvi climàtic* aparegué per primera vegada en el diccionari de la Real Academia Española (d'ara endavant, DLE) fa a penes sis anys (entrada en castellà «cambio climático»), i també apareix en el *Diccionari Normatiu Valencià* (d'ara endavant, DNV); no obstant això, en els darrers temps, la preocupació sobre els canvis en la Terra provocats per l'acció humana ha augmentat exponencialment: les inundacions, els huracans, la sequera i el desgel dels pols han fet saltar totes les alarmes. Per això, hui parlem de *crisi climàtica* o d'*emergència climàtica* per a fer vore que el canvi climàtic ja ha arribat i hem de ser creatius per a mitigar-lo i adaptar-nos-hi. El moment de fer-ho és ara.

D

Dansa Desenvolupament sostenible

REPENSAR EL FUTUR
RECURSOS EDUCATIUS ONLINE

DIPUTACIÓ DE
VALENCIA
Pàuli Andorra

· Dansa: conjunt de moviments fets amb el cos al ritme de la música. La dansa és conèixer el nostre cos i les seues capacitats d'expressió, escoltar el nostre moviment interior i fer-lo visible.

· Desenvolupament sostenible: creixement que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de generacions futures i garanteix la protecció del medi ambient, el benestar social i el creixement econòmic.

Quan una persona escolta el seu cos, és capaç de transmetre les seues emocions i connectar d'una manera única amb el que l'envolta. És ser conscient de les emocions d'eixe moment i valorar-lo i apreciar-lo en cada detall. Per tant, ballar s'assembla al moment clau de la vida en el fet que entenem que no podem ser feliços sense estar connectats amb el nostre entorn i respectar-lo i viure-hi d'acord amb els seus moviments.

E | Equilibri Educació ambiental

«L'educació ambiental és la ferramenta per a arribar al fi, que és l'equilibri.»
Ruth Martínez Rocamora (llicenciada en Ciències Biològiques,
diplomada en Magisteri i tècnica en Educació Infantil)

- **Equilibri:** estat d'un cos sotmés a dos o més forces que es contraresten. Harmonia entre coses diverses.
- **Educació ambiental:** procés d'ensenyament i aprenentatge dirigit a adquirir consciència i pautes de relació saludables amb l'entorn.

El terme *educació ambiental* no existeix encara en el DNV, però cada vegada més veus reclamen que l'ecologia, com a ciència, forme part transversal de les nostres matèries educatives. Fins als anys 80 del segle XX, alguns científics sostenien la teoria que la natura estava en equilibri constant, i eixa teoria resulta incompleta. Hui sabem que la natura està en un equilibri dinàmic. Per això, l'acció humana serà necessària en les iniciatives per a combatre el canvi climàtic. Comencem per l'educació: educació per a l'acció.

F | Faula Fitoplàncton

· **Faula**: composició literària de caràcter narratiu, generalment breu i en vers, els personatges de la qual solen ser animals, i en la qual es desenvolupa una ficció amb què es vol donar un ensenyament útil o moral, sovint sintetitzada en una moralitat.

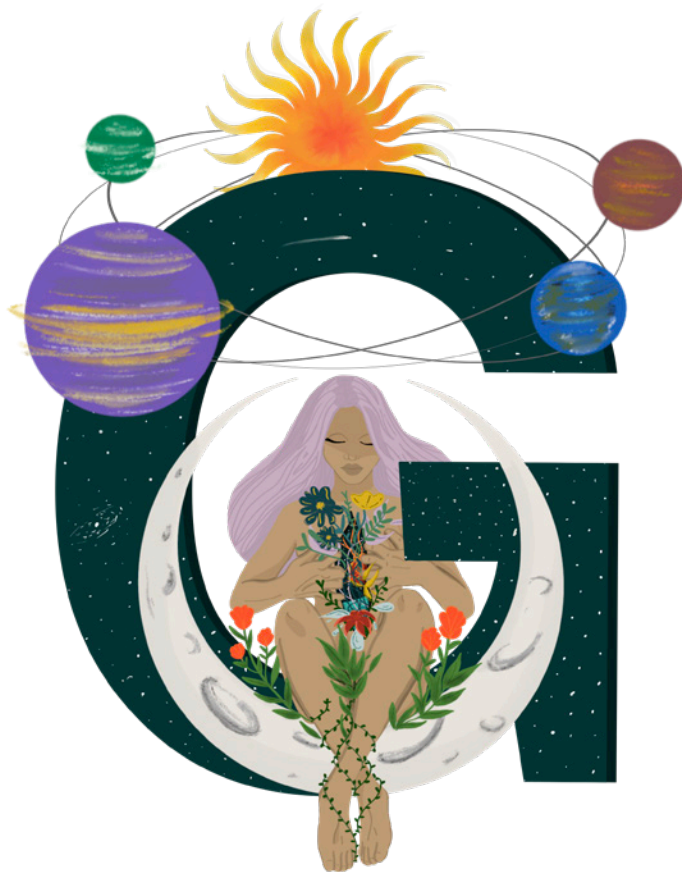
· **Fitoplàncton**: algues unicel·lulars i cianobacteris fotosintètics que es troben surant en els 200 primers metres de profunditat. Són microorganismes autòtrofs que produeixen entre el 50 i el 85 % de l'O₂ que s'allibera a l'atmosfera cada any i alhora absorbeix el CO₂, que serà transformat perquè puguin utilitzar-lo altres organismes vius (National Geographic).

El naufrag i la mar (rondalla clàssica atribuïda a Esop).

Una vegada, un naufrag va ser llançat a la vora d'una platja després d'afonar-se el seu vaixell. En arribar-hi, es quedà adormit per la fatiga, però no va tardar molt a despertar-se, i, en veure la mar, li recriminà que seduïra els hòmens amb la seua aparença tranquil·la per a, després d'embarcar sobre les seues aigües, enfurir-se i fer-los perir.

La mar, en sentir això, s'hi va acostar i li va dir: «No és a mi, sinó als vents a qui has de dirigir els teus retrets, amic meu, perquè jo soc tal com em veus ara, i són els vents els que es llancen sobre mi inesperadament, m'alcen i m'enfureixen».

Moralitat: Mai fem responsable d'una injustícia el seu executor quan actua per ordre d'altres, sinó els que tenen autoritat sobre ell.

· Gaia: en la mitologia grega, Gaia o Gea era la deessa de la Terra, i existia ja des de les albrors de la creació. Després del Caos, sorgí Gea, la d'ampli pit. També es considerava la deessa de la fertilitat, ja que Gaia era molt fèril. Així, Gaia va donar a llum Pontos (la mar), Urà (el cel) i els ourea (les muntanyes). Tots aquests fills els va tindre sense necessitat d'intervenció masculina. Poc després, es va casar amb el seu fill Urà i va tindre molts fills més: els titans, els ciclops i els hecatonquirs. Gaia és, en definitiva, la mare de tota la vida.

H | Hogar (Fogar o Llar) Hàbitat

- Hogar (Fogar o Llar): lloc on es viu, especialment si és acollidor. Casa o domicili.
- Hàbitat: conjunt de factors físics i geogràfics que incideixen en el desenvolupament d'un individu, una població, una espècie o un grup d'espècies determinats.

La paraula *fogar* prové del llatí *focāris*, que deriva de la paraula llatina *focus* 'foguera'. Des del descobriment del foc, l'ésser humà ha trobat un fogar al seu voltant. La foguera el calfava, li servia per a cuinar, i sempre, en aquells temps remots i prehistòrics, l'ésser humà ha conviscut respectant la natura. L'hàbitat dels animals i les plantes és el seu fogar, i nosaltres, els humans, hem de continuar respectant-lo perquè s'hi puguin sentir segurs i la vida pugui continuar.

Il·lusió

Impacte ambiental

- Il·lusió: esperança el compliment de la qual sembla realment atractiu.
- Impacte ambiental: conjunt de possibles efectes de modificació de l'entorn natural sobre el medi ambient com a conseqüència d'obres o altres activitats.

Talaries aquells arbres mil·lenaris (aquestes carrasques, aquelles savines) per a construir una carretera de quitrà? Construiries un gratacel a la vora de la platja que destrassara les dunes? Arrasaries aquell bosc de pins per a fer una urbanització? Nosaltres tenim la il·lusió que trobarem l'equilibri, que només ho farem si és necessari, que valorarem totes les opcions per a generar el menor impacte ambiental possible, perquè ja hem après a conviure i a créixer amb el màxim respecte a la natura, perquè s'hi troba la nostra llar i no hem de girar-li l'esquena.

· Jugar: fer alguna cosa amb alegria amb la finalitat d'entretindre's, divertir-se o desenvolupar unes capacitats determinades.

· Jardí: terreny on es cultiven espècies vegetals amb una possible combinació d'altres elements, com fonts o escultures, per al plaer dels sentits.

En el DNV tenim molts jardins: «jardins botànics», «jardins d'infància»... Amb això, ens fan entendre que són espais per a jugar, gaudir i estar cuidats.

No obstant això, l'expressió castellana (DLE) «meterse alguien en un jardín» significa enredrar-se innecessàriament en una situació complicada, i és que ni en el diccionari ens deixaran jugar al jardí! Necessitem espai per a jugar, per a sentir l'herba, per a volar... a través del joc i de la imaginació.

K | Kyoto (Protocol de)

REPENSAR EL FUTUR

DIPUTACIÓ DE
VALÈNCIA

Medi Ambient
S O N L I N E

Kyoto és la ciutat japonesa on tingué lloc la Cimera Internacional del Clima, l'objectiu de la qual és reduir les emissions dels gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) per a frenar les conseqüències del canvi climàtic que produeixen. A la província de València, són més de dos-cents governs municipals els que s'han proposat disminuir les emissions de CO_2 per a l'any 2030.

La Diputació de València ha promogut i coordina l'adhesió dels municipis de la província al Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia. En la nostra província, ja són 127 els municipis que s'hi han adherit, i en l'àmbit europeu, 6.500. Amb la coordinació dels municipis, la Diputació de València té la capacitat d'implementar polítiques, establir canals de finançament i disposar de recursos tècnics de gran valor per als municipis en la seua faena contra el canvi climàtic.

L | Llibertat Linx ibèric

· Llibertat: facultat natural que té l'ésser humà d'obrar d'una manera o una altra, i de no obrar, per la qual cosa és responsable dels seus actes.

· Linx: és el felí més amenaçat del planeta (informe de WWF).

Fa dues dècades, només quedaven 90 exemplars de linxs ibèrics a la península Ibèrica. Gràcies als programes de reintroducció de l'espècie, el 2019 se n'han arribat a comptabilitzar 855 exemplars (dades del cens elaborat pel Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic). Si continuen els esforços, el 2040 podrà ser una espècie lliure de perill.

La llibertat del linx ibèric en la nostra península s'ha vist molt limitada per la pèrdua del seu hàbitat natural, ja que està obligat a travessar carreteres i grans superfícies poc favorables per al seu desenvolupament i supervivència.

En la Declaració Universal pels Drets de l'Animal, aprovada per l'Organització de les Nacions Unides (ONU), se'ns recorda que «qualsevol animal pertanyent a una espècie salvatge té dret a viure en llibertat en el seu medi natural terrestre, aeri o aquàtic, i a reproduir-se» (article 4).

· Mirada: forma de mirar, expressió dels ulls. Quan fa referència a algú, una persona *mirada* és una persona cauta i reflexiva, que obra amb cautela o mirament.

· Microplàstics: fou triada paraula de l'any el 2018 per la Fundación del Español Urgente (FUNDEU). Hui en dia, els microplàstics saturen les nostres mars.

Els microplàstics són partícules de plàstic que mesuren menys de 5 mm. Aquests fragments es troben presents en una multitud de productes d'higiene, com cremes exfoliants, pasta dental, sabons..., o en les fibres sintètiques de la roba, entre altres. Però també arriben dels envasos de plàstic que no hem depositat en el contenidor groc, que, en arribar a la mar, es desfan en centenars de partícules més xicotetes.

Tot indica que el 2050 hi haurà més plàstics que peixos a al mar (*New plastics economy*, Ellen MacArthur Foundation).

Què passaria si miràrem amb més atenció al nostre voltant?

N | Narració Núvol

- Narració: exposició d'una història o succés. Novel·la, conte o obra literària.
- Núvol: acumulació de gotes d'aigua xicotetes o partícules de gel que es mantenen en suspensió en l'aire i formen una massa de color variable segons la seua densitat o la seua llum.

«Els núvols ens donen una sensació d'instabilitat i d'eternitat», diu Azorín. Quedar-se mirant-los fixament és com transportar-se a un altre món, com submergir-se en les pàgines d'un llibre, en les històries o narracions que contenen. És submergir-se en una dimensió sense temps i deixar-se emportar.

· Optimisme: propensió a veure i jutjar les coses en el seu estat més favorable. També, doctrina filosòfica que atribueix a l'univers la major perfecció possible.

· Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS): el 25 de setembre del 2015, a l'ONU, els líders mundials aprovaren l'Agenda 2030 sobre el Desenvolupament Sostenible, una oportunitat perquè els països i les seues societats emprenguen un nou camí per a millorar la vida de tots sense deixar ningú arrere. L'Agenda té dèsset Objectius de Desenvolupament Sostenible, que inclouen l'eliminació de la pobresa, el fre del canvi climàtic, l'educació, la igualtat de la dona, la defensa del medi ambient o el nou disseny de les nostres ciutats, entre altres.

Tenim dèsset Objectius per a transformar el nostre món i només podrem aconseguir-ho amb optimisme i predisposició.

P | Pesticida Pol·linització

· **Pesticida:** paraula formada amb l'arrel llatina *pestis* ('pesta', 'calamitat' o 'plaga') i el sufix *-cida* ('que mata'). Es diu d'un producte que s'usa per a combatre una plaga o una altra cosa nociva i abundant.

· **Pol·linització:** procés durant el qual un gra de pol·len se situa en el pistil o l'estigma d'una flor, on germinarà i es convertirà en altres llavors o en fruits. La pol·linització és el procés de transport del pol·len d'una flor (A) cap a una altra (B).

Les abelles actuen com a agents pol·linitzadors. Els humans combatem plagues amb pesticides. Només actuant amb responsabilitat i consciència en el medi natural aconseguirem que éssers tan fràgils i necessaris com les abelles continuen pol·linitzant sense perill.

Q | Querer (Voler) Química

· Querer (Voler): amor o afecte. Anhelar, apetir o tindre un fort desig o aspiració. «Voler bé a algú»: Desitjar que li passe el millor.

· Química: ciència que estudia l'estructura, les propietats i les transformacions d'unes substàncies en altres sense que s'alteren els elements que les integren.

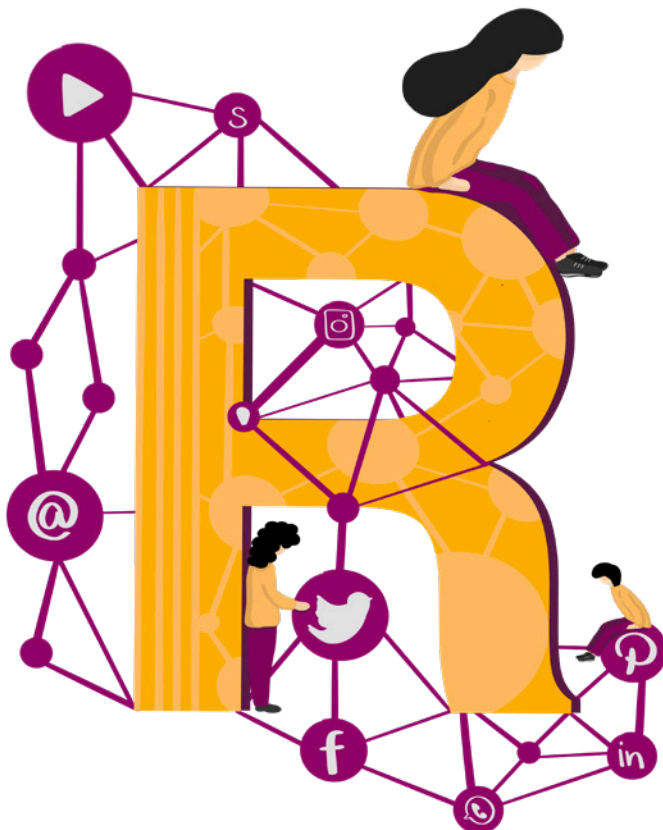
«Tindre química amb algú» és una expressió que les persones hem utilitzat sempre com a sinònim de compatibilitat i d'estar a gust l'un amb l'altre. En la nostra senzillesa i en la nostra complexitat, els éssers vius ens enredrem moltes vegades.

R | Reflexionar

Redes sociales (Xarxes socials)

REPENSAR EL FUTUR
RECURSOS EDUCATIUS ONLINE

DIPUTACIÓ DE
VALENCIA
Pàuli Andorra

· Reflexionar: pensar atentament i detingudament sobre alguna cosa.

· Redes sociales (Xarxes socials): plataformes digitals de comunicació global que posen en contacte un gran nombre d'usuaris. En castellà, segons el DLE, *red* també significa ardit o engany de què algú es val per a atraure una altra persona.

Les xarxes ens acosten als que estan molt lluny, però també ens allunyen dels que estan molt a prop. Les xarxes atrapen, com s'atrapa els ocells en una batuda de caça, com als peixos a la mar. Les xarxes són útils si sabem utilitzar-les. Crear xarxes és bo, perquè ens eviten les caigudes, com als trapezistes, però caure en les xarxes és roïn, com una mosca en una teranyina. En les xarxes socials, no tot és el que sembla, ni és veritat tot el que s'hi conta. Si les xarxes del teu telèfon mòbil o de l'ordinador et fallen, millor consulta les teues xarxes familiars i d'amics i amigues, que sempre voldran el millor per a tu. Reflexionem sobre les xarxes, no deixem que les xarxes reflexionen per nosaltres.

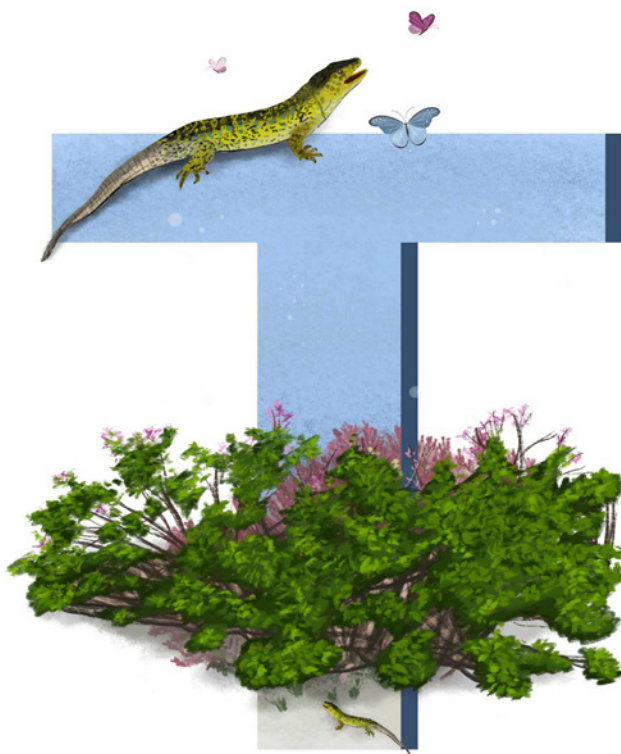

· Sàvia: dit d'una persona que té saviesa, que té coneixements profunds en una matèria, una ciència o un art.

· Saba: en algunes plantes, substància líquida que circula pels seus vasos conductors i de la qual es nodreixen les cèl·lules. El que dona vitalitat o energia.

Són dos paraules molt paregudes amb només dos lletres i un accent que les diferencien. La saba és sàvia o la sàvia és saba? Aquesta coincidència ens recorda que la natura ens dona la vida, ens dona tots els elements que necessitem per a viure, i sàvia és la persona que sap conservar-la.

Aquesta paraula ens recorda Joan Pellicer, que parlava de la saviesa de les plantes, que fou un exemple d'humanisme i ciència, i una figura de les més notables en les darreres dècades, tant pel seu coneixement com per la seua capacitat de connectar amb les persones i amb la cultura popular.

· **Temps**: edat d'una persona o animal, o duració d'alguna cosa des que començà a existir. Oportunitat, ocasió o conjuntura de fer alguna cosa.

· **Tamariu**: arbre de fulla caduca de fins a 10 m d'alçària, que també pot presentar port arbustiu i, en eixe cas, no supera els 3 m. Aquesta espècie és pròpia de sòls humits pròxims a la costa i s'estén per tota la regió mediterrània. La seua facilitat per a créixer sobre terrenys alterats, principalment sobre arenes, ha fet que s'utilitze com a espècie fixadora en processos de restauració de dunes i riberes.

Els arbres són éssers vius que, al contrari que nosaltres, no paren de créixer al llarg de la seua vida, encara que ho fan de manera discontinua. Cada any, l'arbre afeg una capa de fusta al seu tronc, que té una grossària concreta. Per això, estudiant els anells del tronc d'un arbre, es pot mesurar el temps que té. Aquest mètode de datació cronològica s'anomena *dendrocronologia*. I nosaltres, tenim temps per a gaudir dels arbres que poblen la nostra comunitat autònoma?

- Universal: que comprén o és comú a tots sense excepció.
- Unir: acostar una cosa a una altra perquè formen un conjunt o concórreguen al mateix objecte o fi.

Els drets universals haurien de ser una garantia per a la igualtat i la no-discriminació: qualsevol ésser humà naix lliure i igual en dignitat i drets.

La llista dels drets humans universals es redactà després de la Segona Guerra Mundial i està arreplegada en un dels documents més importants de la història de la humanitat: la Declaració Universal dels Drets Humans. Et recordem els tres primers:

- 1. Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres.
- 2. Totes les persones som iguals, siga quin siga el nostre origen, ètnia, color, sexe, idioma, religió, opinió política o qualsevol altra condició.
- 3. Qualsevol individu té dret a la vida, a la llibertat i a la seua seguretat personal.

Encara que siguem diferents, tots hem de caminar units i en la mateixa direcció per a garantir el compliment d'aquests drets.

· Vida: força o activitat essencial mitjançant la qual obra l'ésser que la té. Energia dels éssers orgànics. Temps que transcorre des del naixement d'un ésser fins a la seua mort, o fins al present.

· Volcà: obertura en la terra, i més normalment en una muntanya, per on ixen de tant en tant fum, flames i matèries enceses o foses.

És tan difícil definir la vida com viure-la. Quan el volcà entra en erupció, sembla que la muntanya cobre vida, és una explosió d'elements que avancen imparables per cel, terra i mar, que ens demostrin la fortuna de poder apreciar les meravelles que ens brinda la natura, que ens brinda la vida.

Quasi totes les paraules que comencen per w en el DNV són anglicismes (p. ex. *walkie-talkie*), però hem triat una paraula alemanya, senzillament perquè és preciós el que significa.

- Waldeinsamkeit (alemany): estar al bosc gaudint d'una soledat afable i en connexió amb la natura.
- Wifi: sistema de connexió sense fils dins d'una àrea determinada entre dispositius electrònics, sovint per a accedir a internet.

Una paraula com *Waldeinsamkeit* no existeix en la nostra llengua, però és tan bella i necessària! Quin nom li posaries tu? No vos agradaria estar un poc més connectats amb la natura en l'època del wifi? Si vols saber més sobre expressions d'altres idiomes que no existeixen en el nostre, pots consultar *Lost in translation* en la nostra secció de llibres recomanats.

· Xenofòbia: rebuig als estrangers.

· Xerojardineria: és una paraula que encara no està en el nostre diccionari (sí que està el prefix xero-, 'sec'), però un jardí basat en les tècniques de la xerojardineria és un jardí on hi ha un equilibri entre les zones amb vegetació i les zones sense vegetació, i en el qual s'han aplicat les darreres tècniques dirigides a l'estalvi d'aigua, i pot ser tan bell com qualsevol altre. En aquests jardins es limita l'ús de productes fitosanitaris, s'usa poca maquinària per a no gastar combustible i s'aprofita, es reutilitza i es recicla el que es pot.

Hi ha paraules que incloem en el nostre diccionari, però que ens agradaria que no existiren. Altres ens encanten perquè suposen un pas important per al futur. La xerojardineria és present i és futur. La xenofòbia hauria de ser una cosa del passat molt passat.

Yanomami (Ianomami) Yoga (Ioga)

REPENSAR EL FUTUR
RECURSOS EDUCATIUS ONLINE

· Ianomamis (poble ianomami): els ianomamis són un poble indígena que viu a la selva amazònica, en uns 200 o 250 poblats en una zona de menys de 100.000 km² en la frontera entre el Brasil i Veneçuela. Només tenen contacte amb la natura. Viuen en un territori en què hi ha una forta activitat de mineria il·legal, que contamina els rius, que acaba amb els animals i que crea confrontacions amb els indígenes. Aquesta és la seua amenaça més gran.

Són grans observadors de la natura i, al llarg de les seues vides, continuen acumulant coneixement basant-se en les seues experiències. L'impacte que els ianomamis tenen sobre el seu entorn és sostenible, ja que és part d'un sistema ja molt establert, que ha evitat que se'ls esgoten els recursos.

· Ioga: conjunt de disciplines físiques i mentals originals de l'Índia destinades a arribar a la perfecció espiritual i a la unió amb l'absolut.

I la unió amb la natura que demostren els ianomamis, no és també una unió amb l'absolut?
Què podries fer al teu voltant per a convertir-te en un ianomami en el teu entorn?

Z | Zarpar (Salpar) Zumo (Suc)

· Zarpar (Salpar): dit d'un vaixell o d'un conjunt de vaixells, eixir del lloc on estaven fondejats o atracats.

És una paraula que prové de l'italià *salpare*, i aquesta de *serpare*, i aquesta de *serpe* ('espai triangular de la punta de proa on es posa l'àncora en llevar el ferro'), i aquesta de *serpe* ('serp'), per unes posts en forma de serpentina. Veritat que no imaginaves que *salpar* ve de *serp*?

· Zumo (Suc): líquid de les herbes, flors, fruites o altres semblants que es trau esprement-les. El suc és la part profitosa o substancial d'alguna cosa.

Sabies que els antics marins omplien els seus vaixells de cítrics per a lluitar contra una malaltia comuna en aquella època, l'escorbut? Ja en els viatges de Vasco da Gama, el 1497, es coneixia que els cítrics curaven la malaltia. Un bon suc de cítrics de les nostres terres ens ompli d'energia per a seguir el nostre viatge.

Apèndix

Jugar amb les lletres, somiar amb paraules.

Aquest humil alfabet és només una proposta per a la reflexió: per a conèixer alguns dels termes que escoltem constantment hui en dia, per a descobrir algunes plantes noves i alguns animals, per a anomenar cada cosa pel seu nom. Nosaltres hem fet un experiment divertit: amb algunes de les lletres, hem definit dos paraules que, d'una manera o d'una altra, tenen alguna relació entre si, perquè es complementen, perquè són antagòniques, perquè una paraula ens suggereix l'altra...

Però el més important són les paraules que siguen interessants per a tu. Per això, et proposem dos jocs per a les vesprades fredes d'hivern, o per a l'hora de la migdiada a l'estiu.

1. Forma les paraules que explicaries als teus pares: Hem creat l'alfabet amb fitxes de lletres. Si les imprimeixes i les retalles, podràs formar les paraules que vulgues. Però, COMPTE! Hauràs de formar paraules en què cap lletra es repetisca. N'hi ha tantes!: PAU, JUGAR, SOL, MART, AMOR, MESTRA..., però segur que a tu se te n'ocorren moltíssimes més. I si no, sempre tens el diccionari per a buscar-ne.

2. Crea les teues greguerías: Coneixes les greguerías de **Ramón Gómez de la Serna**?

Ell jugava amb les lletres per a crear aforismes que presentaven una visió personal, sorprenent i suggeridora de la realitat. Potser t'ajuden a pensar en les teues lletres i a jugar-hi per a formar paraules o frases sorprenents. Ací et posem algunes de les seues:

«La A es la tienda de campaña del alfabeto.»

«La S es el anzuelo del abecedario.»

«El cisne es la S capitular del poema del estanque.»

«La I es el dedo meñique del alfabeto.»

Esperem que aquest alfabet estime la teua imaginació i la teua curiositat per aprendre coses noves, que hi tragues tot el suc i que t'ajude a salpar cap a la mar de la creativitat, formada per ones que són paraules, i paraules que són conceptes, perquè només a través del coneixement podrem aconseguir un món millor.

www.repensarelfutur.com